

تاریخ شروان و دربند

آدینه ۱۹/فروردین/۱۳۹۰ - ۸/اپریل/۲۰۱۱

یکی دیگر از کارهای مهم و ماندگار زنده‌یاد ولادیمیر مینورسکی کتاب «تاریخ شروان و دربند» نام دارد.

V. Minorsky
۱۹۶۳

ولادیمیر مینورسکی

عکس کتاب
موجود نیست

نام کتاب: تاریخ شروان و دربند در سده‌های دهم و یازدهم م.
A history of Sharvan and Darband in the 10th-11th centuries
نویسنده: ولادیمیر مینورسکی
سال: ۱۹۵۸ م./۱۳۳۷ خ.
ناشر: و. هفر و پسران (W. Heffer & Sons)
صفحه: ۲۱۰

این کتاب شامل چهار فصل و ۲۱۰ صفحه است:

فصل ۱: مقدمه

-کتاب تاریخ الباب
-دیگر منابع‌های عربی
-دربندنامه و تاریخ‌نگاران بعدی
-پس‌زمینه‌ی تاریخی

فصل ۲: ترجمه از متن عربی

فصل ۳: تفسیر و توضیح

فصل ۴: توضیح‌های عمومی

(الف) جغرافیا و قوم‌نگاری
-شروان
-دربند
-همسایگان دورتر الباب: خزران، روس‌ها و دیگران
(ب) سازمان اداری و اجتماعی و نظامی
-شروان
-دربند

شروان منطقه‌ای در قفقاز است و دربند نیز شهری بر لب دریای گیلان است که ساخت آن را دوران ساسانیان (خسرو یکم انوشیروان) می‌دانند و بخشی از دیوار بزرگ دفاعی ساسانیان در قفقاز برای پیشگیری از هجوم و تازش‌های قوم‌های بیابانگرد ساخته شده بود .

مینورسکی این بار نیز یک منبع تاریخی-جغرافی دوران میانه را استادانه و با کوشش و زحمت فراوان ترجمه و ویراسته و پژوهیده است. اصل کتاب بر پایه‌ی کتاب «تاریخ الباب و شروان» نوشته شده به زبان عربی در نزدیکی سال ۴۹۸ هجری است که تاریخ‌نگار و اخترشناس ترک عثمانی به نام «احمد ابن لطف‌الله» و معروف به «منجم‌باشی» (درگذشته ۱۱۱۳ ق/ ۱۷۰۲ م.) آن را در کتاب خود به نام «جامع الدؤل» خلاصه کرده است. مینورسکی متن عربی را هم در ۳۳ صفحه با دست خط خود در پایان کتاب افزوده است .

همان گونه که در فهرست دیده می‌شود مینورسکی برای تهیه‌ی کتاب خویش از کتاب «دربندنامه» و نیز دیگر اثرهای جغرافیای مسلمانان مانند فتوح البلدان بلاذری، تاریخ البلدان یاقوت حموی، العلاق النفایس ابن روستا، تاریخ طبری، مروج الذهب مسعودی، کتاب استخری، سفرنامه‌ی ابن هوقل و گزارش یاقوت درباره‌ی شهر دربند هم استفاده کرده است. وی ترجمه‌ی انگلیسی برخی از این متن‌ها را هم به صورت پیوست در کتاب خود آورده است.

در این کتاب با حضور پررنگ ایرانیان و فرهنگ ایرانی در قفقاز به ویژه از دوران ساسانیان تا ورود ترکان سلجوقی آشنا می‌شویم. مینورسکی مانند همیشه نقشه‌های جغرافیایی به متن کتاب افزوده و عکس‌هایی هم از دوران معاصر به ویژه از دژهای نگهبانی شهر دربند به متن افزوده است.

در این کتاب با خاندان مهم ایرانی شروانشاهان و نیز دیگر فرمانروایان ایرانی (دیلمی و گُرد) این ناحیه پیش از ورود ترکان آشنا می‌شویم. برای پژوهش در تاریخ و جغرافیای قفقاز و به ویژه شروان و دربند کتاب مینورسکی بسیار سودمند و مهم است. به زودی به معرفی کتاب دیگری از مینورسکی در همین زمینه خواهیم پرداخت.

پی‌نوشت:

این کتاب در سال ۱۳۸۷ خ. در تهران به دست محسن خادم به پارسی برگردانده شده و عبدالحسین آذرنگ کار ویرایش آن را بر دوش داشته است. نام ترجمه‌ی پارسی چنین است:

شاهان شروان و امیران دربند (تاریخ شروان و دربند سده چهارم هجری):
روایتی از «تاریخ الباب» با شرح و توضیح جغرافیایی، قوم شناختی، تاریخی و اجتماعی

نوشته‌ی شهربراز | ساعت | 5:13 PM: [پیوند دائمی](#)

0 نظر داده شده | [نظردهی](#)

دسته‌بندی [تاریخ میانی](#) , [کتاب](#)